

LÄNSSTYRELSENVästernorrlands län
LänsantikvarienByrådirektör G Johansson
090-107389

BESLUT

1987-04-27

11.392-693-86

Delgivningskvitto

Byggnadsminnesförklaring av garveriet med garvarbostad i Hembyn på fastigheten Bursiljum 1:20 i Burträsk socken, Skellefteå kommun
(4 bilagor)

Enligt länsstyrelsens diarium har besvär inte anförts över detta beslut
Datum 27-06-27
Registratorn/Sign *JK*

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (SFS 1960:690, senaste lydelse 1976:440) garveriet med garvarbostad i Hembyn på fastigheten Bursiljum 1:20 i Burträsk socken, Skellefteå kommun, för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

Skyddade delar

- Byggnaden får inte rivras eller flyttas.
- Byggnaden får inte till det yttre byggas om eller på annat sätt förändras. Befintliga detaljer i det yttre skall bibehållas.
- I byggnadens inre får inte sådana åtgärder vidtagas som medför ingrepp i befintlig rumsindelning eller stomme. Inte heller får åtgärder vidtagas som innebär ingrepp i äldre fast inredning.

Underhåll

- Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Samråd i vård- och underhållsfrågor skall ske med länsstyrelsen.

Övriga bestämmelser

Med stöd av 3 § byggnadsminneslagen kan länsstyrelsen ge tillstånd till ändring av byggnadsminnet om ändringen anses nödvändig.

Länsstyrelsen erinrar också om bestämmelserna i 53 § byggnadsstadgan att tomt skall hållas i vårdat skick och 50 § samma stadga att byggnad skall underhållas så, att hållfastheten inte äventyras samt brandfara, sanitär olägenhet eller vanprydnad inte uppkommer.

Postadress
901 86 UMEÅGatuadress
Storgatan 71 BTelefon
Växel 090-10 70 00Postgiro
3 51 94-0

Direktval 090-10 7...

Enligt 14 § lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut, omedelbart även om det överklagas.

Redogörelse för ärendet

Den 10 april 1986 har länsstyrelsen tagit upp frågan om byggnadsminnesförklaring av garveriet med garvarbostad på rubricerade fastighet.

Riksantikvarieämbetet har i yttrande den 24 juni 1986 framhållit att ett sockengarveri med bevarad inredning i verkstad, torkvind och bostadsdel är sällsynt och har ett framträdande kulturhistoriskt värde och att en byggnadsminnesförklaring därför är väl motiverad.

Byggnadsnämnden i Skellefteå kommun har i yttrande den 9 februari 1987 tillstyrkt förslaget till skyddsföreskrifter.

I skrivelse till länsstyrelsen den 12 februari 1987 har Ni i egenkap av fastighetsägare godkänt föreslagna skyddsföreskrifter.

Motivering

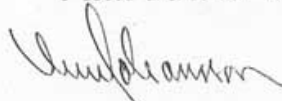
Garveriet och garvarbostaden är inrymda i ett timrat och panelklätt tvåvåningshus. Sitt nuvarande utseende erhöll byggnaden i slutet av 1800-talet, då den påbyggdes med en våning. Garveriet upptar byggnadens ena del med verkstad på bottenvåningen och torkvind på övervåningen. Resten av byggnaden inrymmer bostaden. I såväl garveriverkstaden som torkvinden finns hela den fasta inredningen kvar. Även bostadsdelen har sin inredning bevarad.
./.

En närmare beskrivning av byggnaden återfinns i bilaga 1.
Garveriet med garvarbostad i Hembyn, Bursiljum, "visar gången tids byggnadsskick" och berättar om sockenhantverkets historia i länet. Mot denna bakgrund finner länsstyrelsen byggnaden vara synnerligen märklig.

./.

Hur detta beslut överklagas till kammarrätten, se bilaga.

I detta ärende har länsstyrelsens styrelse beslutat.

Sven Johansson

Märt Saarm

Bilagor

Byggnadsbeskrivning (bil 1)
Situationsplan (" 2)
Fotografier (" 3)
Hur man överklagar hos kammarrätten (" 4)

Kopia till

riksantikvarieämbetet och statens historiska museer för ev
överklagande (3 ex), delgivningskvitto
byggnadsnämnden, rek
kulturnämnden
Västerbottens museum
Skellefteå museum
planenheten
länsantikvarien
kammarrätten i Sundsvall för lagakraftbevis
inskrivningsmyndigheten, rek (efter laga kraft)
fastighetsregistermyndigheten, rek (efter laga kraft)
riksantikvarieämbetet, byggnadsminnesregistret (efter laga kraft)
Västerbottens museum (efter laga kraft)
Skellefteå museum (efter laga kraft)
handlingarna + hur man överklagar

Garveriet med garverbostad i Hembyn på fastigheten Bursiljum 1:20 i Burträsk socken, Skellefteå kommun, Västerbottens län

Bakgrund

Före år 1846 då näringsfrihet infördes i Sverige fick hantverk endast bedrivas i städerna. Närmast Burträsk fanns då Piteå och Umeå med stadsprivilegier 1621 respektive 1622. De nordliga sockerna fick dock lindring i hantverkstvånget och efter prövning i sockenstämma kunde landshövdingen besluta om tillstånd till etablering för sockenhantverkare.

Sockenborna i Burträsk hade anlitat garvare i Umeåtrakten fram till år 1830 då Anders Andersson-Burman erhöll tillstånd att etablera sig som sockenhantverkare i Hembyn, Bursiljum. Då upp-gavs att det var 12 mil till närmaste garvare.

Sockenhantverkarna spelade en viktig roll i bondesamhället. Deras arbete krävde ett speciellt yrkeskunnande som inte alla ägde. Eftersom verksamheten var av mindre omfattning har den sällan lämnat efter sig några större byggnadsverk. Sockenhantverkarna hade ofta sin verkstad i en del av bostadshuset eller i ett av uthusen. Ytterst få verkstäder finns bevarade.

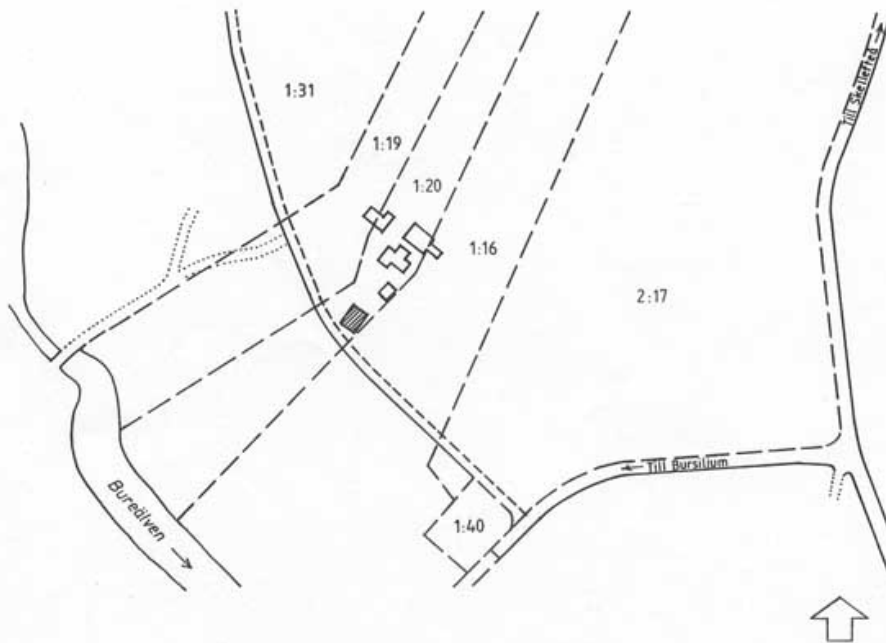
Beskrivning

Garveriet, som är sammanbyggt med en bostadsdel, påtimrades med 13 stockvarv vid 1800-talets slut. Själva garveriverkstaden har ingång från gaveln och bostadsdelen från långsidan. Bostaden är inredd med förstuga med trappa till övervåningen, förstukammare, kök samt sal. I övervåningen finns torkvind för garveriet samt sal och pigkammare. I garveriverkstaden finns hela den fasta inredningen bevarad med bl a åtta garvkar, kalkbinge och dubbel öppen spis. Även torkvinden har sin fasta inredning i behåll.

Bostadsdelen har kvaliteter som väggmålningar, öppna spisar, dörrar, tak, golv, lister samt övrig såväl fast som lös inredning bevarad.

Byggnaden som restaurerades av Evert Larsson i samråd med Västerbottens museum vid 1960-talets början är öppen sommartid och visas för allmänheten av ägaren.

BYGGNADSMINNESFÖRKLARING AV GARVERI MED GARVARBOSTAD I HEMBYN,
PÅ FASTIGHETEN BURSILJUM 1:20, BURTRÄSK SN, SKELLEFTEÅ KN.

 BYGGNAD SOM ÅTNJUTER SKYDD ENLIGT BYGGNADSMINNESLAGEN

11.392-693-86

Garveriet med garvarbostad i Hembyn på fastigheten Bursiljum 1:20
i Burträsk socken

Fotobilaga inför byggnadsminnesförklaring

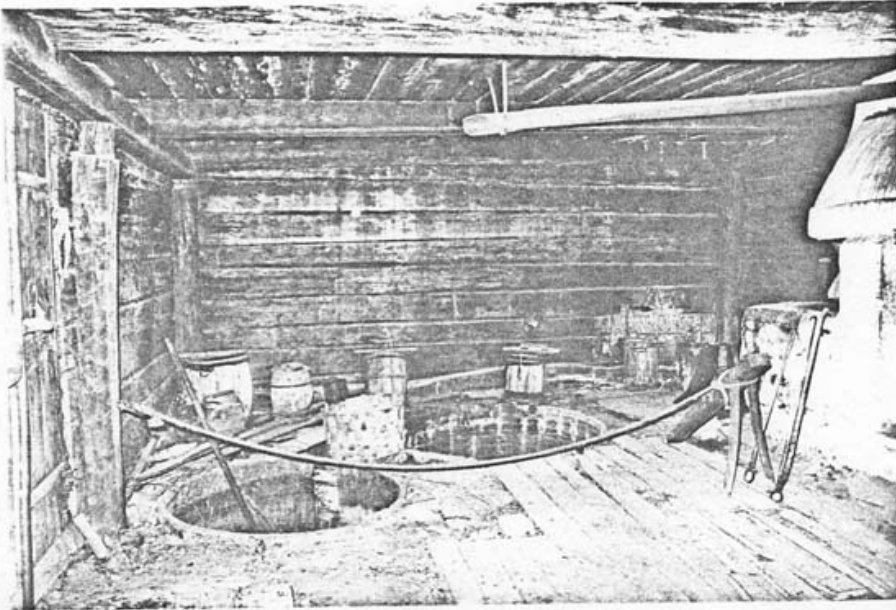
Fotograf: Henry Lundström, Skellefteå museum
Tid: Oktober 1984
Neg: Förvaras i Västerbottens museum

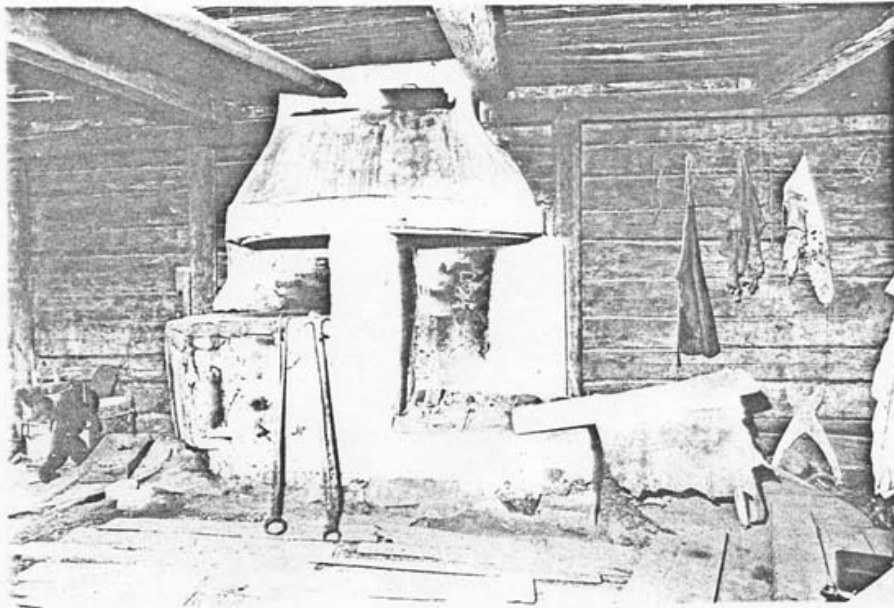
Exteriör

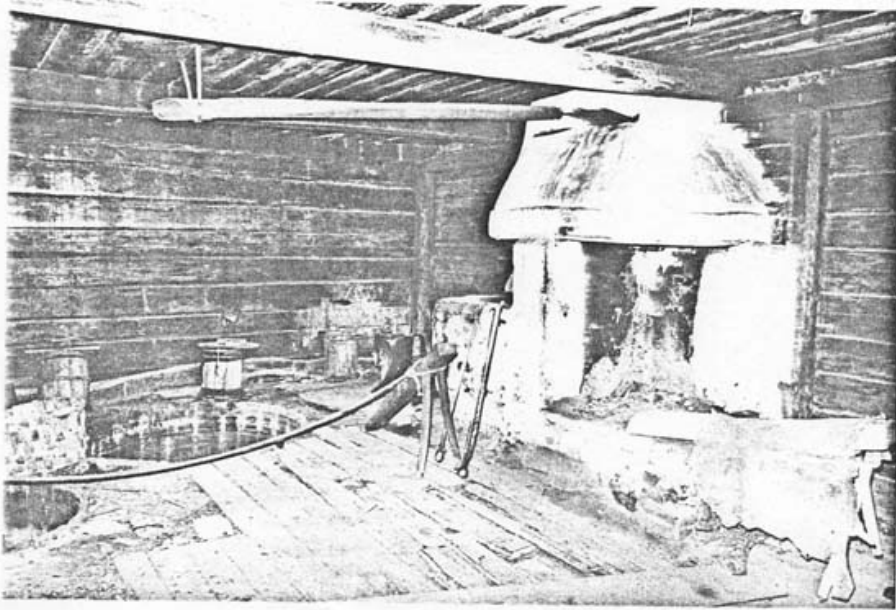
Exteriör med ingång till garveriet på gaveln mot N

Interiör - garveriet med garvkaren t v innanför dörren

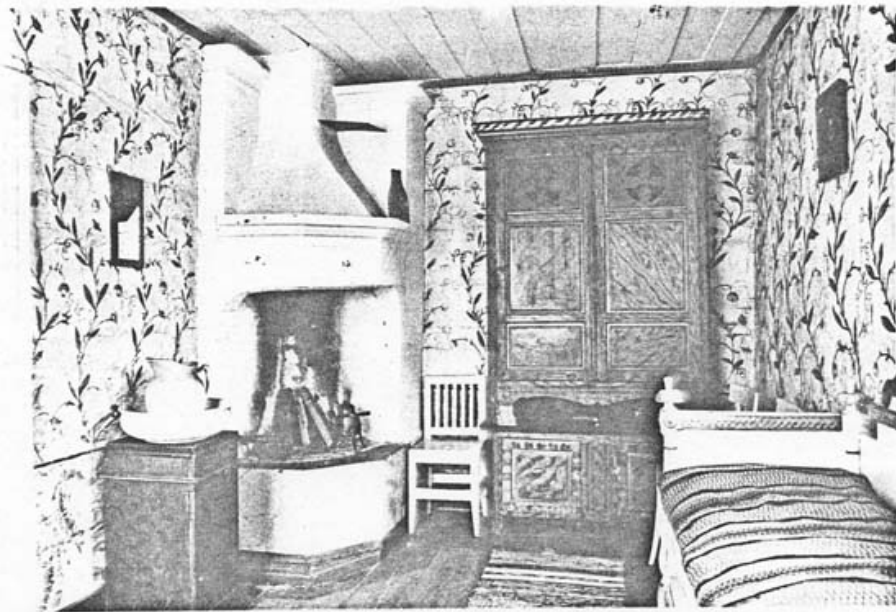
Interiör - garveriet med den dubbla öppna spisen

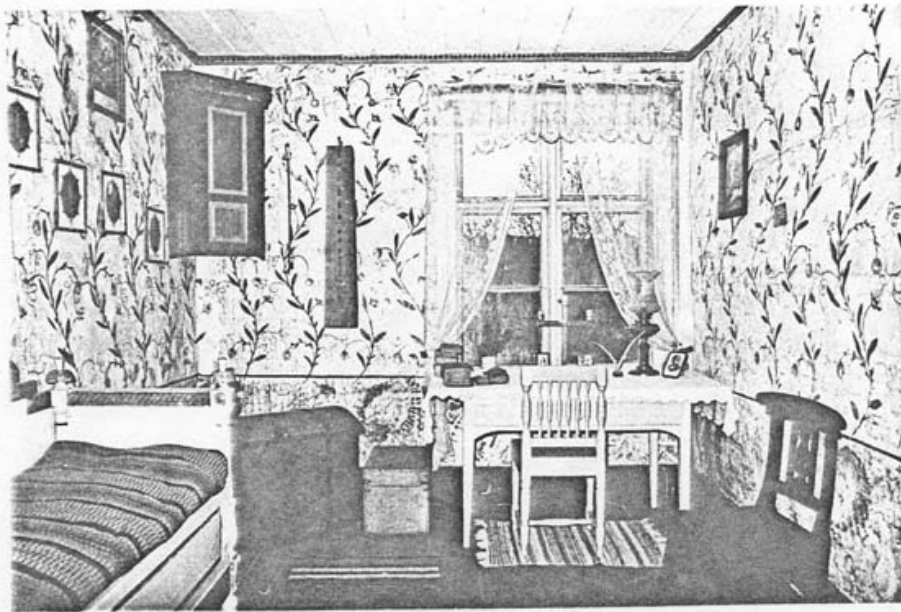
Interiör - garveriet

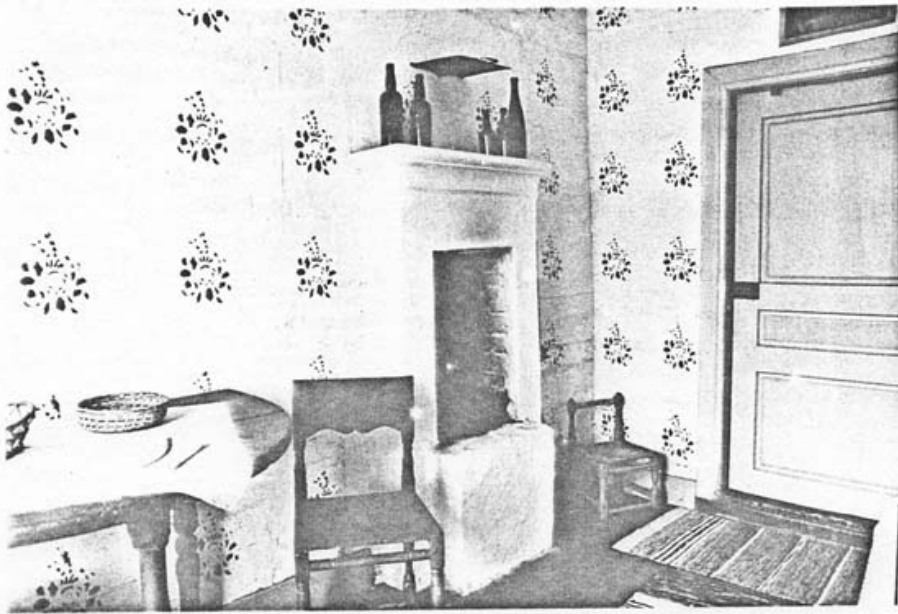
Interiör - torkvinden

Interiör - "kammarsal"

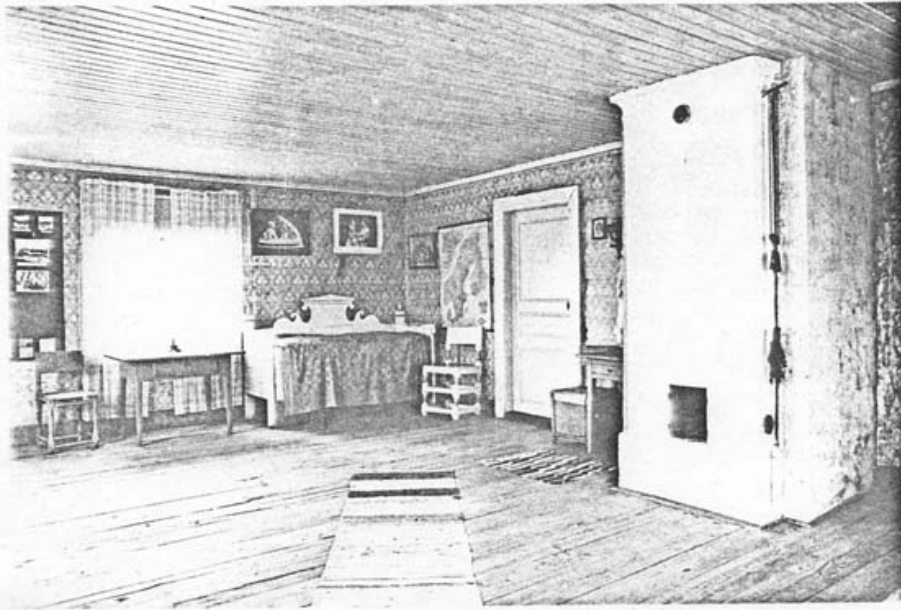
Interiör - "kammarsal"

Interiör - farstukammare

Interiör kök med inblick mot "kammarsalen"

Interiör - salen i ö v

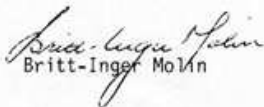

Interiör - farstukammare

Lagakraftvunnet beslut i ärende angående byggnadsminnesförklaring

Länsstyrelsen i Västerbottens län överlämnar bifogade avskrift av lagakraftvunnet beslut angående byggnadsminnesförklaring av garvbostad i Hembyn, fastigheten Bursiljum 1:20 i Burträsk socken, Skellefteå kommun.

Enligt uppdrag

Britt-Inger Molin

Bilaga

Beslut 1987-04-27

Kopia till

riksantikvarieämbetet, byggnadsminnesregistret
Västerbottens museum
Skellefteå museum
fastighetsregistermyndigheten, rek
länsantikvarien
handlingarna